บทวิเคราะห์เพลงกล่อมเด็กภาษาอังกฤษ

An Analysis of English Lullabies

ศศิธร จันทโรทัย[1]
Sasitorn Chantharothai
ดุษฎี รุ่งรัตนกุล[2]
Dutsadee Roongrattanakool

บทคัดย่อ

บทความนี้สรุปผลการวิเคราะห์เพลงกล่อมเด็กภาษาอังกฤษในด้านรูปแบบการประพันธ์ เนื้อหา และหน้าที่ทางสังคม โดยรวบรวมบทเพลงกล่อมเด็กภาษาอังกฤษที่นิยมร้องกันในประเทศผู้พูดภาษาอังกฤษ ซึ่งส่วนใหญ่คือประเทศสหราชอาณาจักรและสหรัฐอเมริกา จากการวิเคราะห์พบว่า เนื้อเพลงกล่อมเด็กภาษาอังกฤษมักอยู่ในรูปแบบกลอนสั้นๆ ใช้ภาษาธรรมดาง่ายๆ และมีผังเสียงสัมผัสและโครงสร้างที่ไม่ตายตัว อาจเพราะเพลงกล่อมเด็กมีต้นกำเนิดจากการเป็นวรรณกรรมมุขปาฐะของชาวบ้าน แต่ก็มีบางเพลงที่ได้รับความนิยมที่มีผู้ประพันธ์เป็นลายลักษณ์อักษรก่อนที่จะถูกนำไปร้อง ซึ่งจะมีเนื้อเพลงที่ยาวกว่าและมีโครงสร้างที่แน่นอนกว่า เนื้อหาและท่วงทำนองเพลงกล่อมเด็กโดยทั่วไปมักมีน้ำเสียงปลอบประโลมและมีบทบาทในกระบวนการสอนและขัดเกลาเด็กให้กลมกลืนกับสังคม แต่ก็มีบางบทเพลงที่มีเนื้อหาด้านที่ตรงกันข้าม เช่น บางเพลงมีนัยที่แสดงความไม่พอใจต่อสังคมหรือการเมือง บางเพลงมีนัยสื่อถึงภัยอันตราย ความสับสนไร้ระเบียบในสายตาของผู้อพยพชาวผิวขาวเมื่อได้ประสบพบเจอวิถีปฏิบัติของชนพื้นเมือง

คำสำคัญ: เพลงกล่อมเด็กภาษาอังกฤษ รูปแบบการประพันธ์ เนื้อหา หน้าที่ทางสังคม

Abstract

This paper summarizes the results of an analysis of literary pattern, content and social functions of English lullabies. Popular lullabies in English speaking countries, mainly the United Kingdom and the United States of America, were collected for data analysis. The study found that, due to their origin as a folk and oral literary form, the lyrics of the lullabies were in short poetic form with simple, everyday words and with flexible rhyme scheme and structure. However, some popular lullabies were written before being performed. As a result, the lyrics are longer with a more consistent structure. The content and tone of the lullabies are generally soothing and have a role in the teaching and socialization process on young children. Nevertheless, some lullabies contain opposite content. For example; some imply social or political dissidence, some connote danger, chaos and disorder judged through the eyes of the white immigrants when encountering the norm of the native people.

Keywords: English lullabies, Literary pattern, Content, Social functions

---

[1] อาจารย์ ดร. ภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

[2] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

บทนำ

เพลงกล่อมเด็กเป็นเพลงที่ใช้ร้องเพื่อกล่อมให้เด็กนอนหลับ มีปรากฏทั้งในโลกตะวันออกและตะวันตก โดยมีต้นกำเนิดจากวรรณกรรมมุขปาฐะของชาวบ้านสามัญ องก์ (Ong, 1988) กล่าวถึงลักษณะวรรณกรรมมุขปาฐะและวิเคราะห์ลักษณะรูปแบบของวรรณกรรมมุขปาฐะในโลกตะวันตกว่ามีลักษณะคล้องจองกัน เป็นสูตรสำเร็จ และมีการซ้ำคำ วลี ประโยค เพื่อง่ายต่อการท่องจำ เนื่องจากสังคมก่อนยุคการพิมพ์ผู้คนต้องจดจำเรื่องราวด้วยตนเอง และวรรณกรรมมุขปาฐะทำหน้าที่สืบทอดค่านิยม โลกทัศน์และวัฒนธรรมในสังคม เพลงกล่อมเด็กเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญตกทอดมาจากบรรพบุรุษ ใช้สืบต่อกันเรื่อยมา จุดประสงค์ในการร้องเพลงกล่อมเด็กก็เพื่อกล่อมเด็กให้หลับง่ายหายอ้อนและหลับอย่างเป็นสุข เนื้อหาของเพลงกล่อมเด็กนอกจากจะกล่าวถึงความรัก ความผูกพัน ความเอื้ออาทรของแม่ที่มีต่อลูกแล้ว บางเพลงยังสะท้อนให้เห็นภาพสังคมและวัฒนธรรม ทั้งในด้านความรู้สึกนึกคิดของผู้คน ความเชื่อ ค่านิยม และประเพณีวัฒนธรรมอีกด้วย ดังที่ โดจา (Doja, 2014) กล่าวว่าเพลงเป็นแหล่งรวมความรู้ทางวัฒนธรรมและส่งเสริมความร่วมใจกันในสังคมโดยเน้นค่านิยมและอุดมคติหลักๆ อันจะช่วยในการกล่อมเกลาทางวัฒนธรรมสังคม ซึ่งความรู้เหล่านี้บางครั้งเราก็ไม่สามารถจะศึกษาได้จากตำราอื่นใด ดังนั้นการวิเคราะห์เพลงกล่อมเด็กภาษาอังกฤษทั้งด้านลักษณะรูปแบบของภาษา แนวคิดและคุณค่าจะทำให้ได้รับความรู้ต่างๆ ทั้งทางภาษา สังคมและวัฒนธรรม อีกทั้งยังเป็นข้อมูลเพื่อให้ผู้สนใจนำไประยุกต์ใช้เป็นประโยชน์ต่อไป เช่น การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ วัฒนธรรม การเปรียบเทียบวัฒนธรรม เป็นต้น

ทฤษฎีและกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์

ทฤษฎีและกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ครั้งนี้ คือ แนวคิดเกี่ยวภาษาที่ใช้ในการร้องเพลงกล่อมเด็ก ความสำคัญของเพลงสำหรับเด็ก ประเภทของเพลงสำหรับเด็ก ลักษณะและที่มาของเพลงกล่อมเด็ก คุณค่าและแนวคิดจากบทเพลงกล่อมเด็ก โดยมีกรอบแนวคิดของแผนงานวิจัยในประเด็นลักษณะส่วนที่ปรากฏในเพลงกล่อมเด็กของทุกชาติทุกภาษาว่า ช่วยขัดเกลาอุปนิสัยเด็กทางอ้อม ต้องการกล่อมให้เด็กนอนหลับโดยให้คุณค่าด้านความรัก คุณค่าธรรมชาติเกี่ยวกับสัตว์ คุณค่าความรับผิดชอบ และคุณค่าด้านอารมณ์ ซึ่งกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ มีดังต่อไปนี้

สุกัญญา สุจฉายา (2545) ได้ให้นิยามเพลงกล่อมเด็กว่า หมายถึง เพลงที่ร้องเพื่อกล่อมให้เด็กนอนหลับได้ไวขึ้น เนื้อหาโดยทั่วไปมีความคล้ายคลึงกัน คือ กล่าวถึงภาวการณ์นอนหลับ ความรัก ความเอื้ออาทรของแม่ที่มีต่อลูก การเปรียบเทียบความรักน่าเอ็นดูของเด็ก บางครั้งนำสัตว์ที่เด็กกลัวมาขู่ เป็นต้น

อีเมคซิส (Emeksiz, 2011) มีความเห็นว่าเพลงกล่อมเด็กเป็นเพลงที่ร้องโดยมารดาเป็นส่วนใหญ่ และเกิดขึ้นระหว่างมารดาและทารกโดยเป็นผลจากวัฒนธรรมการพูด

เฮอร์เบิร์ท (Herbert, 2005) กล่าวว่าเพลงกล่อมเด็กเป็นเพลงไพเราะที่กล่อมให้เด็กรู้สึกสงบ ปลอดภัย ในท่วงทำนองบทกลอนที่ใช้ถ้อยคำซ้ำๆ โดยมุ่งให้เด็กได้นอนหลับพักผ่อน รู้สึกผ่อนคลายเป็นจุดประสงค์หลัก เด็กซึ่งเป็นผู้รับฟังเพลงกล่อมเด็กนี้จะรู้สึกสงบ คลายจากทุกข์โศก และรู้สึกปลอดภัยภายใต้ความใส่ใจดูแลของผู้เลี้ยงดู บรรดาทารก เด็กเล็กๆ และวัยรุ่นมักพึ่งพาให้ผู้ใหญ่ปลอบโยนเอาใจใส่ ซึ่งการปกป้องคุ้มครองนี้ถือเป็นสิ่งสำคัญสูงสุด

ส่วนเทรฮับและคณะ (Trehub et al., 1997) ได้ให้นิยามของเพลงกล่อมเด็กที่กว้างกว่า คือ นอกจากหมายถึงเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการนอนหลับแล้ว ยังครอบคลุมถึงเพลงการละเล่นของเด็กด้วย เทรฮับและคณะกล่าวว่าเราสามารถจำแนกแยกแยะลักษณะเพลงกล่อมเด็ก (Lullabies, Mother Goose Songs) ออกจากเพลงการละเล่นของเด็ก (Nursery Rhymes, Children Play Songs) ได้ตามเนื้อหา เพลงกล่อมเด็กมีลักษณะเนื้อหาที่กล่อมให้เด็กหลับโดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการนอน ในขณะที่เพลงการละเล่นของเด็กมีเนื้อหาที่ชักชวนให้เด็กเล่นหรือทำกิจกรรมต่างๆ อย่างสนุกสนาน แต่ก็ยังมีการจำแนกอีกแบบหนึ่งคือจำแนกตามหน้าที่ การจำแนกตามหน้าที่นี้จะไม่คำนึงถึงเนื้อหา แต่จะดูที่วิธีการร้องเพลงเพื่อบรรลุจุดประสงค์ต่างๆ เช่นเพลงบางเพลง ถ้าผู้ร้องร้องด้วยทำนองเชื่องช้า เนิบๆ ก็จะบรรลุจุดประสงค์คือทำให้ เด็กหลับ ถ้าร้องด้วยทำนองสนุกสนาน เร้าใจ ก็จะบรรลุจุดประสงค์เป็นเพลงประกอบการละเล่นของเด็ก

โทมัส (Thomas , 2011) อธิบายถึงเพลงกล่อมเด็กว่าช่วยในกระบวนการสร้างอัตลักษณ์ของเด็ก ช่วยให้เด็กแยกแยะตนเองหรือจิตวิสัยออกจากสิ่งอื่นๆ ที่ไม่ใช่ตนเอง และช่วยให้เด็กแยกแยะตนเองออกจากสิ่งที่อาจเป็นศัตรู ทำให้เด็กรู้จักความกลัวทั้งในจินตนาการและในความเป็นจริง

เอ็ดเวิร์ดส, เบย์เลส, และแรมซีย์ (Edwards, Bayless, and Ramsey, 2010) กล่าวถึงความสำคัญของเพลงกล่อมเด็กว่า ผู้ร้องร้องเพลงกล่อมเด็กขณะอุ้มเด็กในอ้อมแขนและเขย่าเบาๆ เพื่อให้เด็กหลับ การได้ยินเสียงเพลงเบาๆ เป็นจังหวะให้ความรู้สึกสงบและปลอดภัยแก่เด็กซึ่งนอกจากจะเป็นการปลอบโยนเด็กแล้ว การอุ้มเขย่าและร้องเพลงช่วยให้เด็กคุ้นเคยกับความรู้สึกถึงเสียงเคลื่อนไหว หากไม่ให้เด็กเริ่มรับรู้เสียงเคลื่อนไหวแล้ว เด็กจำนวนมากจะตระหนกกับเสียงเคลื่อนไหวและเสียงดังๆ ที่อยู่รอบตัว และประโยชน์ของการร้องเพลงกล่อมเด็กอีกประการหนึ่ง คือ การสื่อสารที่เกิดขึ้นระหว่างผู้เลี้ยงดูและเด็ก เด็กมักจะโต้ตอบโดยตรงกับผู้ร้องโดยทำเสียงอือออ ซึ่งเป็นการพัฒนาการพูดและการร้องเพลงของเด็กในเวลาต่อมา

นอกจากนี้ บาร์จีเอล (Bagiel, 2004) ได้เสนอแนวคิดทฤษฎีว่าเพลงกล่อมเด็กและเพลงการละเล่นของเด็กที่พ่อแม่ร้องให้ทารกหรือเด็กที่มีภาวะเสี่ยงในด้านการพัฒนาการทางจิตใจฟัง เช่น เด็กหรือทารกที่เจ็บป่วยเรื้อรัง เด็กที่พ่อแม่หรือครอบครัวประสบปัญหาจนทำให้ไม่สามารถเอาใจใส่เด็กได้ตามปกติ จะช่วยให้เด็กและทารกมีสุขภาพจิตที่ดีขึ้น มีพัฒนาการดีขึ้น กระชับความผูกพันระหว่างพ่อแม่ลูกและความผูกพันภายในครอบครัว

ในด้านบทบาทของเพลงกล่อมเด็กนั้น สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ (2524) มีความเห็นว่าเพลงกล่อมเด็กมีบทบาทและหน้าที่หลายๆ ประการ โดยกล่าวถึงคุณค่าของเพลงกล่อมเด็กไว้ดังนี้

1. ขับกล่อมเพื่อช่วยให้เด็กหลับเร็ว หลับสนิท และเกิดความอบอุ่น

2. สร้างความบันเทิงใจ เช่น ช่วยผ่อนคลายความรู้สึกส่วนตัวของผู้ขับกล่อมเอง ส่วนผู้ฟัง (ซึ่งไม่จำเพาะที่ตัวเด็ก) ก็พลอยสนุกสนาน เพราะมีเนื้อหาก่อให้เกิดอารมณ์ขันเป็นจำนวนมาก

3. เป็นเครื่องมือสื่อสารของชาวบ้านทำนองเดียวกับสื่อมวลชน เพราะให้ความรู้ทางภูมิศาสตร์ เหตุการณ์ในสังคม วรรณกรรม ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์และสติปัญญาตามวัย ความเข้าใจชีวิตและสังคม แนะแนวทางเพื่อให้ประสบความสำเร็จในชีวิตการครองเรือน

4. ปลูกฝังคุณสมบัติความเป็นกุลบุตรกุลธิดา ได้แก่ การสอนให้ครองตน ให้ห่างจากอบายมุข ชี้แนะกิริยามารยาทที่พึงมี ให้พยายามศึกษาหาความรู้ เป็นต้น

5. ปกปักรักษาปทัสถานของสังคม เช่น ให้พยายามรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีอย่างเคร่งครัด ให้จรรโลงศาสนา เป็นต้น

6. ปกป้องสิทธิและหน้าที่อันพึงมีได้โดยชอบธรรมจากสังคม เช่น การท้วงติง การใช้อำนาจหน้าที่ของคนที่เกินขอบเขต ปัญหาอันเกิดจากความเหลื่อมล้ำทางฐานะทางสังคม เศรษฐกิจ เป็นต้น

เทรฮับและคณะ (Trehub et al., 1998) ได้วิเคราะห์ลักษณะของเพลงก่อนยุคอุตสาหกรรมรวมทั้งเพลงกล่อมเด็กตลอดจนหน้าที่ทางสังคม เช่น เพลงมีความยาวไม่มาก ประกอบด้วยเสียงต่างๆ ที่ไม่มีความหมาย มีทำนองและการใช้คำซ้ำๆ เพื่อให้จำง่าย เพลงมีหน้าที่ทางสังคม เช่น เพลงกล่อมเด็ก ซึ่งเป็นช่องทางที่แม่จะร้องกล่อมทารกโดยมีเนื้อหาที่หวังให้ทารกมีสุขภาพที่ดีและมีอนาคต มีชีวิตที่ดี รวมทั้งสอดแทรกการสอนสั่ง การถ่ายทอดค่านิยมของสังคมและวัฒนธรรมจากรุ่นสู่รุ่น อีกทั้งการร้องเพลงกล่อมเด็กยังช่วยผ่อนคลายความเครียดความเหนื่อยล้าจากการที่ต้องดูแลเด็ก และเป็นช่องทางที่มารดาหรือผู้เลี้ยงเด็กจะแสดงอารมณ์ความรู้สึกต่างๆ ทั้งในแง่บวกและแง่ลบได้อย่างอิสระเพราะการร้องเพลงกล่อมเด็กนี้ร้องในสถานการณ์ที่ไม่มีสมาชิกอื่นในสังคมคอยจับจ้องเฝ้าดูพฤติกรรมคำพูด

วัตถุประสงค์การวิจัย

ในการวิเคราะห์เพลงกล่อมเด็กภาษาอังกฤษครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อเพื่อศึกษาเพลงกล่อมเด็กด้วยทฤษฎีทางวรรณกรรม

2. เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการศึกษาและอำนวยให้ผู้สนใจนำเพลงกล่อมเด็กภาษาอังกฤษไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาเพลงกล่อมเด็กภาษาอังกฤษ โดยครอบคลุมเพลงกล่อมเด็กที่นิยมร้องกันในประเทศสหราชอาณาจักรเองและประเทศที่เป็นทายาททางวัฒนธรรมของประเทศสหราชอาณาจักร เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพลงกล่อมเด็กภาษาอังกฤษ
2. เก็บรวบรวมข้อมูลเพลงกล่อมเด็กภาษาอังกฤษจากแหล่งข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ
3. การคัดเลือกข้อมูล มีเกณฑ์ดังนี้

- เป็นเพลงกล่อมเด็กที่เป็นภาษาอังกฤษ อาจเป็นเพลงที่แปลมาจากภาษาอื่น แต่เป็นที่รู้จักและร้องกันในประเทศผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่

- เป็นเพลงกล่อมเด็กที่มีลักษณะเด่นในเชิงความเป็นตัวแทนด้านใดด้านหนึ่ง เช่น ด้านฉันทลักษณ์ รูปแบบ เนื้อหา หรือคติความเชื่อค่านิยม

- เป็นเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการนอนหลับหรืออาจเป็นเพลงมีเนื้อหาแบบอื่นที่มีจุดประสงค์ด้านอื่นๆ ก็ได้ เช่น เพลงประกอบการละเล่นของเด็กที่มีจังหวะสนุกสนานครื้นเครง แต่เพลงการละเล่นเหล่านี้ก็ใช้สำหรับวัตถุประสงค์ในการกล่อมเด็กด้วย โดยในขณะที่ถูกนำไปร้องกล่อมเด็ก ผู้ร้องอาจปรับจังหวะในการร้องให้ช้าลงและนุ่มนวลเนิบนาบขึ้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

-วิเคราะห์เพลงกล่อมเด็กในด้านรูปแบบการประพันธ์และอภิปรายตามตามเนื้อหาหรือหน้าที่ทางสังคม

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ลักษณะการประพันธ์และน้ำเสียงของเพลงกล่อมเด็กภาษาอังกฤษ

ลักษณะการประพันธ์ของเพลงกล่อมเด็กภาษาอังกฤษมักจะเป็นคำกลอนใช้ภาษาง่ายๆ มีแบบแผนเสียงสัมผัสแบบหลวมๆ ไม่ตายตัว คือ แต่ละบทอาจมีจำนวนวรรคไม่เท่ากัน คำในแต่ละวรรคก็อาจมากน้อยแตกต่างกันไป มีเสียงสัมผัสสระตรงท้ายวรรคในบางวรรค และคู่เสียงสัมผัสจะเกิดขึ้นในคำท้ายของวรรคใดก็ได้ คำท้ายในบางวรรคก็อาจไม่สัมผัสกับคำท้ายในวรรคใดเลยก็ได้ เช่น ในบทเพลงกล่อมเด็กที่ยกมาเป็นตัวอย่าง เพลงที่ยกมานี้ คือ เพลง Golden slumbers ซึ่งมีสองบท บทแรกมี 6 วรรค บทที่สองมีเจ็ดวรรค

Golden slumbers	**นิทราสีทอง**
Golden slumbers kiss your eyes,	นิทราสีทองจุมพิตที่ดวงตาเจ้า
Smiles await you when you rise.	รอยยิ้มรอเจ้าอยู่เมื่อเจ้าตื่นนอน
Sleep,	หลับเสียเถิด
pretty baby,	เจ้าตัวน้อยน่ารัก
Do not cry,	อย่าร้องไห้เลย
And I will sing a lullaby.	และแม่จะร้องเพลงเห่กล่อม
Cares you know not,	เจ้าไม่รู้จักความกังวล
Therefore sleep,	ดังนั้นจงหลับเสีย
While over you a watch I'll keep.	แม่จะเฝ้าดูเจ้าอยู่ยามเจ้าหลับ
Sleep,	หลับเสียเถิด
pretty darling,	เจ้าผู้เป็นที่รัก
Do not cry,	อย่าร้องไห้เลย
And I will sing a lullaby.	และแม่จะร้องเพลงเห่กล่อม

(http://www.babycentre.co.uk/baby/sleep/lullaby/goldenslumbers/)

จะเห็นได้ว่า คำในแต่ละวรรคของกลอนเพลงไม่เท่ากัน แบบแผนเสียงสัมผัสก็เป็นแบบหลวมๆ ไม่ตายตัว ในกลอนเพลงบทที่หนึ่ง คำว่า eyes สัมผัสสระกับ คำว่า rise และคำว่า cry สัมผัสสระกับคำว่า lullaby มีคำท้ายบางวรรคอาจไม่ต้องมีเสียงสัมผัสกับคำท้ายของวรรคใดๆ ก็ได้ เช่น คำว่า sleep กับ baby ในกลอนบทที่หนึ่ง ไม่ได้สัมผัสเสียงสระกับคำท้ายในวรรคใดเลย ส่วนในบทที่สองของกลอนเพลงเดียวกัน คำว่า sleep สัมผัสสระกับ คำว่า keep และคำว่า cry สัมผัสสระกับคำว่า lullaby คำท้ายวรรคในบทที่สองที่ไม่มีเสียงสัมผัสกับคำท้ายของวรรคใดๆ เลยคือ คำว่า not ในวรรคที่หนึ่ง กับ คำว่า darling ในวรรคที่ห้าในบทที่หนึ่งนั้น เสียงคำท้ายวรรคที่สัมผัสกัน คือเสียงของคำท้ายวรรคที่หนึ่ง สัมผัสกับเสียงคำท้ายวรรคที่สอง เสียงของคำท้ายวรรคที่ห้า สัมผัสกับเสียงคำท้ายวรรคที่หก ส่วนในกลอนเพลงบทที่สอง เสียงของคำท้าย

วรรคที่สอง สัมผัสกับเสียงคำท้ายวรรคที่สามและวรรคที่สี่ เสียงของคำท้ายวรรคที่หก สัมผัสกับเสียงคำท้ายวรรคที่เจ็ด

การที่ระบบการประพันธ์ของเพลงกล่อมเด็กภาษาอังกฤษไม่เคร่งครัดตายตัวอาจเพราะมีต้นกำเนิดจากการเป็นวรรณกรรมมุขปาฐะ ผู้ร้องเพลงได้ร้องจากอารมณ์ความรู้สึก ไม่ได้เขียนบันทึก จด หรือปรับแต่งขัดเกลามาก่อนเหมือนวรรณกรรมคำกลอนที่มีต้นกำเนิดจากการเขียนเป็นลายลักษณ์อักษร ลักษณะเพลงจึงมุ่งสื่ออารมณ์ของผู้ร้องที่ต้องการปลอบประโลมลูกน้อย ถ่ายทอดความรักความอบอุ่น ความห่วงใย ความปรารถนาดี มากกว่าที่จะมาคำนึงถึงระเบียบกฎเกณฑ์ในการประพันธ์

เนื้อหาและหน้าที่ของเพลงกล่อมเด็กภาษาอังกฤษ

เนื้อหาและท่วงทำนองเพลงกล่อมเด็กส่วนใหญ่มักมีน้ำเสียงอ่อนโยน ปลอบประโลม รวมถึงการทำหน้าที่ทางสังคม เช่น ให้ความรู้ในเรื่องต่างๆ รอบตัว อบรมขัดเกลาเด็ก แต่เพลงกล่อมเด็กแต่ละเพลงหรือแต่ละชาติแต่ละภาษาอาจมีเทคนิควิธีการต่างๆ กันไป ในที่นี้ จะขอยกตัวอย่างบางส่วนของเพลง Over in the meadow ที่แต่งโดยนักประพันธ์สตรีชาวอเมริกัน Olive A. Wadsworth ในช่วงทศวรรษปี ค.ศ. 1800 เนื่องจากผู้ประพันธ์เพลงนี้ได้เขียนเป็นลายลักษณ์อักษรก่อนที่จะใช้กล่อมเด็กหรือร้องให้เด็กเล็กฟัง ก็จะมีระบบการประพันธ์ที่เป็นแบบแผนมากกว่าเพลงที่มีต้นกำเนิดจากการร้องด้วยปากแล้วถึงจะมาบันทึกในภายหลัง

Over in the meadow ในทุ่งหญ้านั้น

Over in the meadow, ในทุ่งหญ้านั้น
In the sand in the sun ในผืนทรายใต้ตะวัน
Lived an old mother toadie แม่คางคกชราอาศัยอยู่
And her little toadie one พร้อมด้วยลูกคางคกหนึ่งตัว
“Wink!” said the mother; แม่คางคกพูดว่า “จงขยิบตา”
I wink!” said the one, ลูกคางคกตอบว่า “หนูขยิบตา”
So they winked and they blinked จากนั้นแม่คางคกและลูกคางคกก็ขยิบตาและกระพริบตา
In the sand in the sun ในผืนทรายใต้ตะวัน
Over in the meadow, ในทุ่งหญ้านั้น
Where the stream runs blue ในที่มีธารน้ำไหล
Lived an old mother fish แม่ปลาชราอาศัยอยู่
And her little fishes two พร้อมด้วยลูกปลาสองตัว
“Swim!” said the mother; แม่ปลาพูดว่า “จงว่ายน้ำ”
“We swim!” said the two, ลูกปลาทั้งสองตอบว่า “พวกเราว่ายน้ำ”
So they swam and they leaped จากนั้นพวกแม่ปลาและลูกปลาก็แหวกว่ายและกระโดดไปมา
Where the stream runs blue ในที่มีธารน้ำไหล

…

Over in the meadow, ในทุ่งหญ้านั้น
In a sly little den ในรังเล็กๆ อันเร้นลับ
Lived a gray mother spider แม่แมงมุมสีเทาอาศัยอยู่
And her little spiders ten พร้อมด้วยลูกแมงมุมสิบตัว
“Spin!” said the mother; แม่แมงมุมพูดว่า “จงชักใย”
“We spin!” said the ten ลูกแมงมุมทั้งสิบตอบว่า “พวกเราชักใย”
So they spun lacy webs จากนั้นพวกแม่แมงมุมและลูกแมงมุมก็ชักใยหลายเส้นสาย
In their sly little den ในรังเล็กๆ อันเร้นลับ
(http://www.kididdles.com/lyrics/o015.html)

ในเพลง Over in the meadow เราจะเห็นว่า เนื้อหาในแต่ละบท มีโครงสร้างเนื้อหาคล้ายๆ กัน เพียงแต่ต่างกันตรงรายละเอียด โครงสร้างของเนื้อหาวรรคแรก จะเป็นการกล่าวถึงทุ่งกว้าง วรรคที่สองจะกล่าวถึงรังหรือที่อยู่ของสัตว์ประเภทต่างๆ วรรคที่สาม จะเป็นการแนะนำว่าแม่ของสัตว์ประเภทนั้นอยู่ในนั้น วรรคที่สี่จะบอกว่าแม่อยู่กับลูกสัตว์กี่ตัว หากเป็นบทที่หนึ่ง จะมีลูกสัตว์หนึ่งตัว บทที่สอง จะมีลูกสัตว์สองตัว ไปเรื่อยๆ จนถึงบทที่สิบ (ทั้งเพลงมีสิบบท พูดถึงสัตว์สิบประเภท) วรรคที่ห้า แม่สัตว์จะออกคำสั่งให้ลูกสัตว์ทำกริยาอาการหรือแสดงบทบาทหน้าที่ของตนเองตามที่ธรรมชาติกำหนดมา เช่น ถ้าเป็นปลา แม่ปลาก็จะสั่งให้ลูกว่ายน้ำ ถ้าเป็นแมงมุม แม่ก็จะสั่งให้ชักใย วรรคที่หก ลูกสัตว์ก็จะขานรับคำสั่ง วรรคที่เจ็ด ลูกสัตว์ก็จะปฏิบัติตามคำสั่งโดยที่แม่สัตว์ก็จะปฏิบัติไปพร้อมกับลูกสัตว์ด้วย วรรคที่แปด ซึ่งเป็นวรรคสุดท้าย ก็จะเป็นการระบุถึงสถานที่ที่บรรดาสัตว์แต่ละประเภทปฏิบัติกริยาอาการนั้น ซึ่งสถานที่นั้นก็คือที่พำนักอาศัยของสัตว์ประเภทนั้นๆ นั่นเอง โดยข้อความในวรรคสุดท้ายก็จะซ้ำกับข้อความในวรรคที่สองที่กล่าวถึงรังหรือที่พำนักอาศัยของสัตว์ต่างๆ คำสุดท้ายของวรรคที่ สอง สี่ หก และแปด จะสัมผัสสระซึ่งกันและกันทั้งหมด โดยจะมีการซ้ำคำท้ายระหว่างวรรคที่สองกับวรรคที่แปด และระหว่างวรรคที่สี่กับวรรคที่หก ตลอดเหมือนกันทุกบท เนื่องจากเพลง Over in the meadow นี้มีการประพันธ์เป็นลายลักษณ์อักษรก่อนจะถูกนำไปร้อง จะเห็นได้ว่าโครงสร้างการประพันธ์จะแน่นอนสม่ำเสมอตลอดเพลงมากกว่าเพลงที่มีต้นกำเนิดจากการร้องด้วยปากเปล่า เพลงบท Over in the meadow นี้ มีความเด่นในด้านเนื้อหาและมีหน้าที่หลากหลายประการ ประการแรก คือ สอนให้เด็กรู้จักระบบนิเวศ รู้จักธรรมชาติรอบตัว รู้จักธรรมชาติของสัตว์แต่ละประเภท สถานที่พำนักตามธรรมชาติของสัตว์ กริยาอาการของสัตว์ และสอนให้รู้จักตัวเลขหนึ่งถึงสิบ ประการที่สอง เพลงนี้สะท้อนถึงกลยุทธ์การอบรมเด็กให้เชื่อฟังผู้ใหญ่ ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของตนในสังคม ส่วนผู้ใหญ่ก็มีหน้าที่เป็นผู้ปฏิบัติให้เด็กเห็นเป็นแบบอย่างด้วย การสอนเด็กในที่นี้ ไม่ได้ใช้วิธีการออกคำสั่งกับเด็กโดยตรง แต่ใช้วิธีการสอนโดยชี้ให้เห็นถึงวิถีธรรมชาติ ที่สัตว์น้อยเชื่อฟังสัตว์ใหญ่ และสัตว์ใหญ่เมื่อออกคำสั่งให้สัตว์น้อยทำแล้ว ตัวเองก็ทำพร้อมกันไปกับสัตว์น้อยด้วย นอกจากนี้ เพลงบทนี้ ยังสะท้อนให้เห็นถึงโลกทัศน์ของคนในสังคมด้วยว่า สิ่งมีชีวิตแต่ละสิ่ง ซึ่งมีนัยหมายรวมถึงมนุษย์ด้วย ว่าจะอยู่ลำพังคนเดียวไม่ได้ ต้องอยู่ตามหน่วยย่อยตามประเภทของสิ่งมีชีวิตนั้นๆ ตามที่พำนักแต่ละประเภทของใครของมัน และหน่วยต่างๆ ในสังคม เช่น คางคกบนผืนทราย ปลาในแม่น้ำลำธาร แมงมุมในรัง ก็เป็นหน่วยย่อยของสถานที่ที่ใหญ่กว่า ก็คือ ในทุ่งหญ้า ดังนั้น เพลงนี้ สะท้อนหน้าที่ในการปลูกฝังการมองโลก มองระเบียบทางสังคม

ให้แก่เด็กทางอ้อม เพื่อเด็กจะได้นำไปคิดเชื่อมโยงต่อได้ว่า มนุษย์ก็ต้องอยู่เป็นครอบครัว ซึ่งเป็นหน่วยย่อยของสังคมหรือชุมชนที่ใหญ่กว่า และคนแต่ละประเภท แต่ละกลุ่ม ก็มีหน้าที่บทบาทที่ต้องกระทำต่างๆ กันไป สังคมถึงจะอยู่ได้อย่างมีระเบียบ

ถึงแม้ลักษณะน้ำเสียงของเพลงกล่อมเด็กโดยมากจะมีทำนองปลอบประโลมให้เด็กอบอุ่นใจในยามหลับ และโดยมากจะอบรมเด็กทางอ้อมถึงการปฏิบัติตนให้กลมกลืนกับธรรมชาติหรือระเบียบทางสังคม ความปลอดภัยที่เด็กจะได้รับ ฯลฯ แต่ก็มีบางบทเพลงที่มีเนื้อหาด้านที่ตรงกันข้าม เช่น เตือนให้เห็นถึงภัยอันตรายที่อาจเกิดขึ้น หรือสะท้อนถึงความไร้ระเบียบกฎเกณฑ์การปฏิบัติที่ดี ดังเช่นในเพลงต่อไปนี้

Rock a bye baby ไกวเปลเจ้าตัวน้อย

Rock-a-bye baby, in the tree top ไกวเปลเจ้าตัวน้อย ที่อยู่บนยอดไม้
When the wind blows, the cradle will rock ยามเมื่อลมพัดมา เปลเจ้าจะแกว่ง
When the bough breaks, the cradle will fall ยามเมื่อกิ่งหักลง เปลเจ้าจะหล่นลงมา
And down will come baby, cradle and all หล่นลงมาหมด ทั้งเปลและตัวเจ้า
(http://www.babycentre.co.uk/baby/sleep/lullaby/rockabyebaby/)

ข้อมูลสารสนเทศหัวข้อ Nursery rhymes: The origin and history อธิบายว่าในเพลงบท Rock-a-bye baby นี้ บรรยายให้เห็นถึงภาพเด็กที่นอนในเปลที่แขวนอยู่บนต้นไม้ และผู้ร้องคาดการณ์ว่า หากลมพัดมากิ่งไม้จะหัก ทั้งเปลและเด็กก็จะตกลงมาจากต้นไม้ เมื่อวิเคราะห์ที่มาของเพลงนี้ อธิบายได้ด้วยสองทฤษฎี คือ ทฤษฎีหนึ่งเป็นการกล่าวถึงภัยที่อาจเกิดขึ้นในการแย่งชิงอำนาจทางการเมืองของประเทศอังกฤษในอดีต แต่อีกทฤษฎีหนึ่ง ที่จะโยงกับเนื้อหาของเพลงได้ชัดเจนกว่าคือ ทฤษฎีที่ว่า เมื่อครั้งชาวอังกฤษอพยพมาที่อเมริกาใหม่ๆ พบหญิงชาวอินเดียนแดงนำลูกน้อยไปนอนบนเปลที่แขวนไว้กับต้นไม้ ในสายตาของชาวผิวขาวเห็นว่าเป็นวิธีเลี้ยงลูกที่ไม่ปลอดภัย (http://www.shawnaytownsend.com/ nurseryrhymes/nursery-rhymes/rock-a-bye-baby/)

ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าบทเพลงกล่อมเด็ก Rock-a-bye baby นี้ มีนัยไปในเชิงวิพากษ์วิจารณ์ค่านิยมและวิธีปฏิบัติของชนต่างวัฒนธรรม โดยที่ชาวผิวขาวอาจมองว่าวิธีการเลี้ยงลูกของชาวอินเดียนแดงนั้นไม่ถูกต้อง ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับเพลง In the meadow ที่ได้ยกตัวอย่างให้เห็นก่อนหน้านี้ที่เน้นถึงความมีระเบียบกฎเกณฑ์ในสังคมของชนผิวขาว เพลง Rock-a-bye baby ก็จะสะท้อนถึงการที่ชาวผิวขาวมองวิถีปฏิบัติของพวกอินเดียนแดงว่า ไร้ระเบียบ ไม่ปลอดภัย และก็จะเป็นหนึ่งในกรณีตัวอย่างที่ชาวผิวขาวมองว่าวิถีและวัฒนธรรมของชนพื้นเมืองด้อยกว่าตน ซึ่งก็จะนำไปสู่ความขัดแย้ง และสงครามต่อไปตามที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์

บทเพลงกล่อมเด็กบางเพลงนอกจากร้องให้เด็กฟังแล้ว ยังเป็นการระบายอารมณ์ความรู้สึกของผู้ร้องหรือผู้เลี้ยงเด็กเอง อาจเป็นอารมณ์สุข เศร้า หรืออัดอั้นตันใจ เทรฮับและคณะ (Trehub et al.,1998) วิเคราะห์ลักษณะของเพลงก่อนยุคอุตสาหกรรมว่าหน้าที่หนึ่งของเพลงกล่อมเด็กคือเป็นช่องทางที่มารดาหรือผู้เลี้ยงเด็กจะแสดงอารมณ์ความรู้สึกต่างๆ ทั้งในแง่บวกและแง่ลบได้อย่างอิสระเพราะการร้องเพลงกล่อมเด็กนี้ร้องในสถานการณ์ที่ไม่มีสมาชิกอื่นในสังคมคอยจับจ้องเฝ้าดูพฤติกรรมคำพูด พอล (Paul, 2011)

นักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนชาวทมิฬศรีลังกา กล่าวว่า เพลงกล่อมเด็กของประเทศอังกฤษมีมานานแล้ว และมักแต่งขึ้นในสมัยที่ชาวนาไม่พอใจกับการปกครองของกษัตริย์ แต่บางครั้งเพลงที่มีท่วงทำนองปลอบประโลมให้สบายใจเหล่านี้ มีความหมายที่ลึกกว่านั้นแฝงอยู่ และคนเราทุกวันนี้ ก็มักจะมองข้ามความหมายเชิงลึกนั้นไปหมดแล้ว พอล ได้ยกตัวอย่างบทเพลง Bye, baby bunting ซึ่งมีเนื้อหาดังนี้

Bye, Baby Bunting, เจ้าตัวน้อยน่ารัก
Daddy's gone a hunting, พ่อเจ้าไปล่าสัตว์
Gone to get a rabbit skin, ไปหาหนังกระต่าย
To wrap his baby bunting in. มาห่มเจ้าตัวน้อยเอย

พอล อภิปรายว่าเพลงนี้ที่จริงแล้วมีเนื้อหาที่น่าเศร้าเพราะคนจนประสบความลำบากยากเข็ญในการหาปัจจัยสี่มาเลี้ยงครอบครัวคนที่รัก และยังต้องพลัดพรากจากกันอีก (http://www.sangam.org/ANALYSIS/PaulPI_8_1_03.htm)

ในเพลงบทนี้ ผู้รับสารก็อาจจะตีความหมายได้จากหลายแง่มุม จะตีความว่า เพลงนี้บรรยายบทบาทหน้าที่ที่ต่างกันของพ่อและแม่ คือพ่อมีหน้าที่ออกจากบ้านเพื่อไปหาอาหาร เครื่องนุ่งห่มหรือรายได้มาเลี้ยงครอบครัว ส่วนแม่หรือสมาชิกเพศหญิงมีหน้าที่อยู่บ้านเลี้ยงดูลูก และในขณะที่ร้องเพลงกล่อมให้ลูกฟัง ก็อาจเป็นการอบรมเรื่องบทบาทชายหญิงในสังคมให้เด็กด้วย เพราะหากเราจะพิจารณาเปรียบเทียบกับเนื้อเพลง Bye, baby bunting ฉบับดั้งเดิมที่แต่งขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1784 จะมีเนื้อหาดังนี้

Bye, baby Bunting, เจ้าตัวน้อยน่ารัก
Father's gone a-hunting, พ่อเจ้าไปล่าสัตว์
Mother's gone a-milking, แม่เจ้าไปรีดนม
Sister's gone a-silking, พี่สาวไปสาวไหม
Brother's gone to buy a skin พี่ชายไปซื้อแผ่นหนัง
To wrap the baby Bunting in. มาห่มเจ้าตัวน้อยเอย
(http://en.wikipedia.org/wiki/Bye,_baby_Bunting)

ในเนื้อเพลง Bye, baby bunting ดั้งเดิมที่ยาวกว่านี้ เราจะเห็นถึงนัยความหมายในเรื่องบทบาทชายหญิงมากกว่าความหมายด้านความยากจนแร้นแค้นหรือการพลัดพราก เพราะสมาชิกครอบครัวเพศชาย คือ พ่อและพี่ชาย ประกอบกิจนอกบ้านทั้งคู่ คือไปล่าสัตว์ กับไปซื้อหนังสัตว์ ซึ่งก็อาจตีความได้ว่าไปทำการค้าขาย ส่วนสมาชิกเพศหญิง คือ แม่และพี่สาว ประกอบกิจในบ้านหรือในไร่ของตน คือ รีดนมและสาวไหม และเราก็จะรู้สึกได้ว่า ครอบครัวนี้อบอุ่น มีสมาชิกอยู่กันอย่างอุ่นหนาฝาคั่ง เพราะถึงแม้ว่าบรรดาสมาชิกเพศชายอาจไปประกอบอาชีพนอกบ้าน อย่างไรเสีย ก็ยังมีบรรดาสมาชิกเพศหญิงประกอบการงานอยู่รอบๆ อาณาบริเวณบ้าน และไม่รู้สึกถึงความยากจนแร้นแค้น เพราะเห็นภาพปัจจัยสี่ มีสิ่งของมากมายเช่น นม ผ้าไหม หนังสัตว์ เงินตราที่ใช้ซื้อหนังสัตว์ เราจะเห็นภาพของสมาชิกในครอบครัวแบ่งงานกันทำ ช่วยกันทำมาหากินมากกว่า แต่เมื่อวรรคที่กล่าวถึงแม่ พี่สาว พี่ชาย ถูกตัดออกไปจาก เพลง Bye, baby bunting

ฉบับที่ย่อให้สั้นลง ซึ่งเป็นฉบับที่แพร่หลายมากกว่าฉบับดั้งเดิมที่เสนอภาพของครอบครัวใหญ่ที่มีพ่อ แม่ พี่สาว พี่ชาย ลูกน้อย เราจะเห็นภาพความหมายเชิงลบตามที่พอลเสนอทันที คือ ภาพความยากจน ความโดดเดี่ยวที่พ่อต้องทิ้งแม่กับลูกไว้ลำพังในบ้าน หากจะตีความตามนัยนี้ก็คือ การที่พ่อต้องออกไปล่าสัตว์เพื่อเอาหนังสัตว์ (หนังกระต่าย) มาห่มให้กับเด็กน้อย สะท้อนถึงความยากจนแร้นแค้นขาดแคลนปัจจัยสี่ การไปล่าสัตว์ก็อาจเป็นสัญลักษณ์แสดงถึงการที่พ่อหรือหัวหน้าครอบครัวต้องออกเดินทางไปจากบ้านเพื่อประกอบอาชีพหารายได้ ไม่อาจอยู่พร้อมหน้าพร้อมตา พ่อ แม่ ลูก และสัตว์ที่พ่อไปล่าก็ไม่ได้เป็นสัตว์ใหญ่ประเภทเสือ สิงห์ หมี กระทิง ซึ่งอาจนำรายได้ก้อนใหญ่มาให้ผู้ล่า แต่เป็นเพียงสัตว์เล็ก เช่น กระต่าย ซึ่งก็หมายถึง รายได้จำนวนเล็กน้อยที่อาจจะพอนำมาเลี้ยงลูกและพอยังชีพไปได้อย่างจำกัดจำเขี่ย ในขณะที่ผู้ร้องร้องเพลงให้เด็กฟัง ก็อาจปลอบใจตนเองไปด้วยว่าจำต้องรับสภาพการพลัดพรากของสมาชิกในครอบครัวเพราะความจำเป็นทางเศรษฐกิจ

นอกจากการร้องเพลงกล่อมเด็กที่พรรณนาถึงความทุกข์ ความยากจนของครอบครัวแล้ว ก็มีบางบทเพลงที่มีนัยที่สะท้อนถึงความอยุติธรรมทางสังคมเศรษฐกิจการเมืองที่ตนได้รับ ดังเช่น พอลได้ยก ตัวอย่างเพลง Baa Baa Black Sheep ซึ่งแต่งในประเทศอังกฤษ ปี ค.ศ. 1744 แต่แต่งขึ้นเพื่อเสียดสีการที่กษัตริย์พระเจ้าเอ็ดเวิร์ดที่หนึ่งเก็บภาษีการส่งออกขนแกะที่ไม่ยุติธรรมในปี ค.ศ. 1275 ดังต่อไปนี้

Baa Baa Black Sheep, บา บา เจ้าแกะดำ
Have you any wool? เจ้ามีขนแกะบ้างไหม
Yes, Sir, Yes Sir, มีขอรับ นายท่าน มีขอรับ
Three bags full, มีสามถุงเต็มๆ
One for my master, ถุงหนึ่งสำหรับนายผู้ชาย
One for my dame, ถุงหนึ่งสำหรับนายหญิง
And one for the little boy, และอีกถุงหนึ่งสำหรับเด็กชายตัวน้อย
Who lives down the lane ผู้อาศัยอยู่ท้ายซอย

พอลกล่าวว่าในเพลงบทนี้บรรยายถึงความอยุติธรรมในระบบการเก็บภาษีในยุคกลาง ชาวนาชาวไร่จะต้องเสียภาษีถึงสองในสามของรายได้ให้กับกษัตริย์และขุนนาง แกะที่ให้ขนในเพลง หมายถึง ผลิตผลของชาวนาชาวไร่ แกะให้ขน 3 ถุง ถุงหนึ่งต้องให้เจ้านาย ซึ่งหมายถึงกษัตริย์ ถุงหนึ่งต้องให้แก่นายหญิง ซึ่งหมายถึงขุนนางเจ้าของที่ดิน และอีกถุงหนึ่งถึงเป็นของเด็กชายตัวน้อยที่อยู่ท้ายซอย ซึ่งหมายถึงชาวนา ชาวไร่นั่นเอง (http://www.sangam.org/ANALYSIS/PaulPI_8_1_03.htm)

ในเพลง Baa Baa Black Sheep มีการใช้สัญลักษณ์น่าสนใจหลายประการเพื่อสื่อถึงความคิดต่างๆ เช่น แกะ ในวัฒนธรรมตะวันตก แกะเป็นสัญลักษณ์ของผู้อ่อนโยนแต่ก็อ่อนแอ ง่ายต่อการถูกเอารัดเอาเปรียบ สัญลักษณ์เจ้านาย (เพศชาย) สื่อถึงผู้มีฐานันดรสูงสุดในสังคมปิตาธิปไตย คือ กษัตริย์ นายหญิง คือผู้มีฐานันดรรองลงมา คือ ขุนนาง และเด็กชายตัวน้อย คือชนที่อยู่ฐานันดรต่ำ ซึ่งหมายถึง ชาวนาชาวไร่ผู้ใช้แรงงาน และการที่เด็กชายตัวน้อยอาศัยอยู่ท้ายซอย (down the lane) เป็นสัญลักษณ์ของการที่เด็กชายตัวน้อย หรือชาวนาชาวไร่ ว่าอยู่ลำดับล่างๆ ของแห่งศักดินาแบ่งลำดับฐานันดรของยุคสมัยนั้น ที่มีการกำหนดชนชั้นวรรณะของคนอย่างชัดเจน อีกสัญลักษณ์หนึ่งที่น่าสนใจคือ คำว่า black sheep หรือ แกะดำ ในปัจจุบัน

คำว่า “แกะดำ” เป็นสำนวนที่ใช้กันในหลายภาษา หมายถึง คนที่ทำตัวแปลกแยกจากคนส่วนใหญ่ แต่ในยุโรปยุคกลาง ซึ่งเป็นยุคที่ศาสนาคริสต์มีอิทธิพลอย่างมากในสังคม สีดำ มีความหมายหลายนัย จากข้อมูลสารสนเทศหัวข้อ Medieval art - Meaning of colors in Christian art มีคำอธิบายว่า สีดำในยุโรปยุคกลาง หมายถึง ความตาย ความกลัว และความเขลา และยังเป็นเครื่องแสดงถึงอำนาจอีกด้วย อีกทั้งสีดำเป็นสีที่เกี่ยวข้องกับวันศุกร์ศักดิ์สิทธิ์ (Good Friday) (http://www.medieval-life-and-times.info/medieval-art/meaning-of-colors-in-christian-art.htm)

วันศุกร์ศักดิ์สิทธิ์ เป็นวันระลึกถึงการที่พระเยซูถูกตรึงที่ไม้กางเขน และในคริสต์ศาสนา พระเยซูจะถูกเปรียบเป็นผู้บริสุทธิ์ ผู้มีเมตตาอ่อนโยนเหมือนลูกแกะ ความหมายหนึ่งของสีดำคือ ความตาย ก็ทำให้นึกถึงการที่พระเยซูสิ้นพระชนม์บนไม้กางเขน ความหมายของสีดำในด้านที่เป็นความกลัว ความเขลา ก็มักจะเป็นลักษณะของประชาชนธรรมดา ตาสีตาสา ชาวไร่ชาวนา ที่มักต้องตกอยู่ในสภาพยากจน ไร้การศึกษา มีชีวิตอยู่ท่ามกลางความหวาดกลัวต่อผู้มีอำนาจในบ้านเมือง ซึ่งนัยอีกอย่างหนึ่งของสีดำคือ เครื่องแสดงถึงอำนาจ ประมวลภาพที่ได้จากคำว่า แกะดำ หรือ black sheep เราก็จะเห็นภาพของชาวไร่ชาวนายากจนที่เป็นผู้อ่อนแอ ตกเป็นเหยื่อของความกลัว ความตาย ความเขลา จากการกดขี่ของผู้มีอำนาจในสังคม นับว่าคำว่าแกะดำในบทเพลงกล่อมเด็กบทนี้ สามารถสื่อให้ประชาชนคนธรรมดา หรือ ชาวนาชาวไร่ที่ร่วมยุคร่วมสมัยรับรู้ได้ถึงความทุกข์ทรมานแสนสาหัสภายใต้การปกครองที่อยุติธรรมได้อย่างชัดเจน

บทสรุป

จากการวิเคราะห์ พบว่าเพลงกล่อมเด็กภาษาอังกฤษที่มีต้นกำเนิดจากวรรณกรรมมุขปาฐะจะมีรูปแบบการประพันธ์และแบบแผนฉันทลักษณ์ไม่เคร่งครัด เพราะมุ่งสื่อสารระหว่างมารดาหรือคนเลี้ยงและเด็กเป็นหลัก แต่ถ้าเป็นเพลงที่มีผู้ประพันธ์ขึ้นเป็นลายลักษ์อักษรเพื่อใช้กล่อมหรือร้องให้เด็กฟัง ก็จะมีรูปแบบการประพันธ์ที่เป็นแบบแผนมากกว่า เพลงกล่อมเด็กภาษาอังกฤษก็มีลักษณะคล้ายคลึงกับเพลงกล่อมเด็กในภาษาหรือวัฒนธรรมอื่นๆ คือ มักจะมีเนื้อหาท่วงทำนองไปในเชิงปลอบโยนเด็ก ให้ความรู้อบรมเด็กทางอ้อม โดยใช้กลยุทธ์ต่างๆ ในการอบรมทั้งเรื่องกฎเกณฑ์ทางสังคมและการอยู่ร่วมในสังคม เช่น โดยการนำกฎเกณฑ์ของธรรมชาติตามแบบที่ตนเข้าใจมาแสดงเป็นตัวอย่าง ตลอดจนการสอนบทบาทหน้าที่ของชายหญิงแก่เด็ก

เพลงกล่อมเด็กภาษาอังกฤษโดยทั่วไปมักมีเนื้อหาบริสุทธิ์ไร้เดียงสา แต่ก็จะมีบางเพลงที่สามารถตีความหมายได้ลึกซึ้งไปกว่านั้น เช่น การวิพากษ์วิจารณ์สังคม การสะท้อนด้านมืดของสังคม โดยเฉพาะในเมื่อชาวผิวขาวผู้พูดภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ เช่น ชาวอังกฤษและชาวอเมริกัน เป็นเจ้าอาณานิคมมาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ก็จะมีบางบทเพลงที่แฝงนัยการวิพากษ์วิจารณ์สังคมหรือชนกลุ่มอื่นด้วยมาตรฐานของตนเองที่คิดว่าเหนือกว่า หรือแม้แต่การกดขี่ข่มเหงชาวผิวขาวด้วยกันเองในเรื่องชนชั้นของผู้มีอำนาจทางสังคม

ผลจากการวิเคราะห์และอภิปรายเพลงกล่อมเด็กภาษาอังกฤษนี้ อาจนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ อาทิ เป็นแนวทางในการสอนวรรณกรรมภาษาอังกฤษ ทั้งในด้านฉันทลักษณ์และการวิเคราะห์เนื้อหาและความหมาย ตลอดจนความคิดและโลกทัศน์ที่แฝงอยู่ในบทเพลงกล่อมเด็กภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์อาจเป็นประโยชน์ต่อการนำไปเทียบเคียงเปรียบเทียบกับเพลงกล่อมเด็กภาษาและวัฒนธรรมอื่นๆ

เพื่อเปิดโลกทัศน์ให้แก่ผู้สนใจศึกษาหาความรู้ข้ามวัฒนธรรม และอาจนำไปสู่การลดอคติ และทำให้เข้าใจวัฒนธรรมอื่นๆ ได้ดียิ่งขึ้น อันจะเป็นหนทางหนึ่งที่จะทำให้เราอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติท่ามกลางความแตกต่างหลากหลายในโลกยุคปัจจุบันที่คนเรามีโอกาสมีปฏิสัมพันธ์กับชนต่างภาษาต่างวัฒนธรรมได้ตลอดเวลา

บรรณานุกรม

สุกัญญา สุจฉายา. (2545). ***เพลงพื้นบ้านศึกษา***. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. (2524). ***รายงานการวิจัยวิเคราะห์สาธิตเพลงกล่อมเด็กภาคใต้***. สงขลา: สถาบันทักษิณคดีศึกษา.

Bargiel, M. (2004). Lullabies and play songs: Theoretical considerations for an early attachment music therapy intervention through parental singing for developmentally at-risk infants. ***Voices: A World Forum for Music Therapy***, 4 (1). Retrieved on August 6, 2015, from https://normt.uib.no/index.php/voices/article/viewArticle/149/125.

Bye, baby bunting. Retrieved on August 3, 2015, from http://en.wikipedia.org/wiki/Bye, baby_Bunting.

Doja, A. (2014). ***Socializing Enchantment: a socio-anthropological approach to infant-directed singing, music education and cultural socialization***. Retrieved on November 30, 2015, from https://halshs.archives-ouvertes.fr/halshs-01018755.

Edwards, L. C., Bayless, K. M. & Ramsey, M. E. (2010). ***The importance of lullabies***. Retrieved on October 10, 2015, from http://www.education.com/reference/article/importance-lullabies/

Emeksiz, A. (2011). ***Are lullabies to sleep?*** Retrieved on October 10, 2015, from http://turkoloji.cu.edu.tr/HALKBILIM/abdulkadir_emeksiz_lullabies.pdf.

Golden slumbers lyrics. Retrieved on August 20, 2015, from http://www.babycentre.co.uk/golden-slumbers-lullaby-lyrics.

Herbert, L. (2005, March 1). Plantation lullabies: How fourth amendment policing violates the fourteenth amendment right of African Americans to parent. ***Journal of Civil Rights and Economic Development***. 19 (2), 19-235. Retrieved on September 25, 2015, from http://scholarship.law.stjohns.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1134&context=jcred.

Meaning of Colors in Christian Art. Retrieved on October 25, 2015, from http://www.medieval-life-and-times.info/medieval-art/meaning-of-colors-in-christian-art.htm.

Nursery rhymes: The origin and history. Retrieved on August 15, 2011, from http://www.shawnay-townsend.com/nurseryrhymes/nursery-rhymes/rock-a-bye-baby/

Ong, W. J. (1998). ***Orality and literacy: The technologizing of the word***. New York: Methuen.

Paul, W. n. (2011). ***The nursery rhyme: A sharp and cutting weapon of political dissident***. Retrieved on August 1, 2011, from http://www.sangam.org/ANALYSIS/PaulPI_8_1_03.htm.

Rock-a-bye baby lyrics. Retrieved on August 20, 2015, from http://www.babycenter.com/0_lullaby-lyrics-rock-a-bye-baby_6733.bc.

Over in the meadow. Retrieved on August 1, 2015, from ttp://www.kididdles.com/lyrics/o015.html.

Thomas, C.A. (2011). Implications unbound: Themes and functions in Indian lullabies. ***Journal of Children Literature,*** 5, 39-62. Retrieved on August 19, 2015, from https://barnesanger.wikispaces.com/file/view/lullabes..pdf/475587944/lullabies.pdf.

Trehub, S. E., Hill, D. S. & Kamenetsky, S. B. (1997). Parents' sung performances for infant. ***Canadian Journal of Experimental Psychology***, 51 (4), 385-396. Retrieved on August 20, 2008, from http://findarticles.com/p/articles/mi_qa3690/is_199712/ai_n8764246/pg_5.

Trehub, S. E. & Trainor, L. (1998). Singing to infants: Lullabies and play songs. In Rovee-Collier, C., Lipsitt, L. P. & Hayne H. (Eds.), ***Advances in infancy research***, 12 (pp. 43-77). Standford, CT: Ablex Publishing. Retrieved on August 2, 2008, from http://books.google.com/books?hl=th&lr=&id=S6gEU8z6ftcC&oi=fnd&pg=PA43&ots=rBKJJrCcnV&sig=gPDU0ft-DOPh84x9dpW_BCKPb7KU#PPA77,M1.